

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

การศึกษาวินิจฉัยเรื่อง อาชีพส่วนตัวกับการแก้ปัญหาความยากจนของผู้ประกอบการเขตดุสิต การศึกษา
นี้มีวัตถุประสงค์ คือ

1. เพื่อค้นหาสภาพปัญหาของผู้ประกอบการอาชีพส่วนตัวเพื่อแก้ปัญหาความยากจนของ
ผู้ประกอบการเขตดุสิต
2. เพื่อศึกษาทัศนคติของผู้ประกอบการอาชีพส่วนตัวต่ออาชีพของตน

5.1 ผลการวิจัย คือ

1) การศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการออกแบบสอบถามผู้ประกอบการอาชีพส่วนตัวในเขตดุสิตที่มีไม่
เกิน 5 กิโลเมตรจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 200 คน
พบว่าด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย
อาจเป็นเพราะว่าเพศหญิงโดยธรรมชาติแล้ว จะเป็นนักต่อสู้ที่ดีกว่าเพศชาย เพศหญิงจะทำงานหนักเพื่อที่
ต้องการสร้างฐานะให้ดีขึ้นและเต็มใจที่จะทำการเสียสละเพื่อฐานะและความเป็นอยู่ที่ดีของครอบครัวตนดังนั้น
เพศหญิงจึงต่อสู้และดิ้นรนในการประกอบอาชีพส่วนตัวมากกว่าเพศชาย ส่วนใหญ่สมรสแล้ว มีอายุอยู่ในวัย
กลางคนคืออายุ

35 ปีขึ้นไป มีถึงร้อยละ 79 อายุที่ต่ำกว่า 24 ปีมีเพียงเล็กน้อยคือร้อยละ 4 ภูมิลำเนาเดิมส่วนใหญ่อยู่ทางภาค
กลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 59 และ 21 ตามลำดับมีการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง คือระดับ
มัธยมศึกษาตอนปลายและสายอาชีพ ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 70 มีที่พักอาศัยอยู่เขตดุสิตส่วนใหญ่ที่พัก
อาศัยกับสถานประกอบการอาชีพไม่ได้อยู่ที่เดียวกัน

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในฐานะหัวหน้าครอบครัว ซึ่งต้องมีภาระหน้าที่รับผิดชอบค่าใช้จ่าย
ของครอบครัวทั้งหมดโดยในครอบครัวส่วนใหญ่มีผู้อาศัย 1- 3 คน ลักษณะที่อยู่อาศัยของผู้ตอบแบบสอบถาม
เป็นบ้านเช่าร้อยละ 47 เป็นเจ้าของบ้านเองร้อยละ 36 นอกนั้นก็อาศัยอยู่กับผู้อื่น แสดงให้เห็นถึงผู้ประกอบการ
อาชีพส่วนตัวที่ตอบแบบสอบถามยังไม่มีบ้านเป็นของตนเองซึ่งเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในการดำรงชีวิต

สำหรับภาระหนี้สินที่ต้องจ่ายทุกเดือนผู้ประกอบการอาชีพส่วนตัวร้อยละ 15 ไม่มีหนี้สิน มีหนี้สินน้อยกว่า 10,000 บาทร้อยละ 35 หนี้ระหว่าง 10,001-15,000 บาทร้อยละ 33 หนี้ 15,001-20,000 บาท ร้อยละ 11 หนี้ระหว่าง 20,001 -25,000 บาทและ 25,001-30,000 มีเพียง ร้อยละ 2 โดยเฉลี่ยแล้วผู้ประกอบการอาชีพส่วนตัวที่ตอบแบบสอบถามมีภาระหนี้สินไม่มากนัก แหล่งหนี้สินส่วนใหญ่เป็นหนี้ในระบบมากกว่าหนี้นอกระบบ อย่างไรก็ตามหนี้นอกระบบก็ยังคงมีความสำคัญต่อผู้ประกอบการอาชีพส่วนตัว ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญในนโยบายการก่อหนี้เพื่อผู้ประกอบการอาชีพส่วนตัวโดยให้ผู้ประกอบการอาชีพได้รับประโยชน์และไม่ต้องพึ่งพาหนี้นอกระบบ

2) การศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณเรื่อง การลงทุนและรายได้จากการค้าขาย ผู้ตอบแบบสอบถามผู้ประกอบการอาชีพในเขตอุตสาหกรรมเป็นเวลา 4-6 ปี ร้อยละ 38 รองลงมา 1-3 ปี ร้อยละ 20 ระยะเวลา 7-9 ปี ร้อยละ 19 มากกว่า 10 ปี ร้อยละ 16 น้อยกว่า 1 ปีมีเพียงร้อยละ 7 แสดงถึงผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ยึดอาชีพส่วนตัวเพื่อเป็นรายได้ในการดำรงชีวิต สำหรับการลงทุนเฉลี่ยต่อวันของผู้ประกอบการอาชีพส่วนตัวส่วนใหญ่ไม่เกินวันละ 5,000 บาท รายได้เฉลี่ยต่อวัน ระหว่าง 1,001 – 5,000 บาทมีจำนวนร้อยละ 73 สำหรับรายได้หลังจากหักค่าใช้จ่ายต่อวันผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้น้อยกว่า 1,000 บาทร้อยละ 63 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีรายจ่ายในการดำรงชีวิตจำนวนมากจึงทำให้มีเงินเหลือน้อย

3) อาชีพเดิมของผู้ตอบแบบสอบถามก่อนจะมาประกอบอาชีพส่วนตัวร้อยละ 48 เป็นลูกจ้างเอกชน ไม่มีอาชีพใดมาก่อนร้อยละ 32 พนักงานรัฐวิสาหกิจร้อยละ 8 และรับจ้างทั่วไปร้อยละ 12 สาเหตุที่มาประกอบอาชีพส่วนตัวคือได้เงินเร็วและมีรายได้พอสมควร อย่างไรก็ตาม เคยคิดที่จะเปลี่ยนอาชีพแต่ไม่มีโอกาสมีมากถึงร้อยละ 66 ปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพมากที่สุดคือไม่มีสถานที่ขายที่ดีและเหมาะสมร้อยละ 36 ขาดแคลนเงินทุนร้อยละ 31 และขาดแคลนแหล่งเงินทุนร้อยละ 23 ปัญหาเจ้าหน้าที่ของรัฐมีเพียงเล็กน้อยชี้ให้เห็นว่าการไม่มีสถานที่ขายที่ดีและเหมาะสมเป็นปัญหาที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องให้ความสนใจส่วนปัญหาเรื่องเงินทุนกลับมีความสำคัญน้อยกว่าอาจเป็นเพราะการลงทุนใช้เงินลงทุนไม่มากนัก อย่างไรก็ตาม จากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์จริง ผู้ประกอบการอาชีพส่วนตัวใช้เงินออมเล็ก ๆ น้อยของตนและเงินกู้ยืมจากญาติและนายทุนเงินกู้นอกระบบเป็นเงินลงทุน สิ่งที่ต้องการได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานของรัฐคือเงินกู้อัตราดอกเบี้ยต่ำร้อยละ 44 จัดสถานที่ให้ขายร้อยละ 30 ให้ความช่วยเหลือแนะแนววิธีประกอบอาชีพร้อยละ 12 จัดหาสินค้าที่ต้องการจะขายนำมาขายให้ในราคาถูกเพื่อขายต่อร้อยละ 10 ปิดถนนบางจุดบางวัน

เพื่อขายร้อยละ 4 จะเห็นว่าเรื่องจัดสถานที่ขายยังเป็นสิ่งที่มีความสำคัญผู้ตอบแบบสอบถามยึดอาชีพส่วนตัวนี้เป็นงานหลักเพื่อเลี้ยงชีพมีความพอใจ ไม่ใคร่อยากที่จะเปลี่ยนอาชีพ

4) ลักษณะของสินค้าและบริการที่ขาย ชนิดของสินค้าและบริการที่ขายส่วนใหญ่เป็นอาหารสำเร็จรูปรองลงมา สินค้าทั่วไปใช้ในบ้านเรือนและงานบริการ ลักษณะการขายส่วนมากอยู่กับที่ ที่มาของสินค้าที่ขาย ผู้ตอบแบบสอบถามผลิตเองร้อยละ 46 ไปรับมาอีกต่อหนึ่งร้อยละ 25 มีคนมาส่งถึงที่ขายร้อยละ 29 วิธีการจ่ายส่วนมากจ่ายเป็นเงินสดมีลูกค้าประจำมากแหล่งเงินทุนของผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 60 ใช้เงินส่วนตัวซึ่งได้มาจากทั้งเงินเก็บออมส่วนตัวและกู้ยืม

จากผลการศึกษาผู้ประกอบการอาชีพส่วนตัวจะเลือกอาชีพเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเองมากที่สุดเพื่อยกระดับฐานะทางเศรษฐกิจในการแก้ปัญหาความยากจนของตนเอง ปัญหาในการประกอบอาชีพที่สำคัญคือไม่มีสถานที่ขายที่ดีและเหมาะสม ขาดแคลนแหล่งเงินทุนที่ให้เงินกู้และมีอัตราดอกเบี้ยต่ำ แหล่งซื้อสินค้านำมาขายเพื่อที่จะนำมาขายต่อ ขาดความรู้แนวทางทักษะในการประกอบอาชีพที่ถูกต้อง ผู้ประกอบการมีทัศนคติที่ดีในการประกอบอาชีพ เนื่องจากทำงานได้เงินเร็วและมีรายได้ในการดำรงชีวิตพอสมควร

5.2 การอภิปรายผล

จากผลการศึกษาผู้ประกอบการอาชีพส่วนตัวจะเลือกอาชีพเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเองมากที่สุด เพื่อยกระดับฐานะทางเศรษฐกิจในการแก้ปัญหาความยากจนของตนเองซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีแนวคิดในการเลือกอาชีพกล่าวว่าบุคคลจะเลือกอาชีพสนองความต้องการของตนเองมากที่สุดและดีที่สุดทั้งในปัจจุบันและอนาคต เน้นความสำคัญการรู้จักตนเองอย่างแท้จริงในเรื่องความสามารถ ความสนใจ ความถนัด ลักษณะนิสัย จุดเด่น จุดด้อยเพื่อไปเปรียบเทียบกับข้อมูลทางอาชีพจะช่วยให้เลือกอาชีพได้ถูกต้องและประสบความสำเร็จในอาชีพนั้น ๆ ปัญหาในการประกอบอาชีพส่วนตัวคือไม่มีสถานที่ขายที่ดีและเหมาะสม ขาดแคลนแหล่งเงินทุนที่ให้เงินกู้และมีอัตราดอกเบี้ยต่ำซึ่งสอดคล้องกับงานศึกษาของผาสุข พงษ์ไพจิตร (2531)เรื่องภาวะการประกอบอาชีพส่วนตัวของเขตกรุงเทพมหานครผลการศึกษาอุปสรรคที่สำคัญในการเข้าสู่การประกอบอาชีพส่วนตัวได้แก่เงินทุน ผู้ประกอบอาชีพส่วนตัวขาดความรู้ทักษะ แนวทางในการประกอบอาชีพสอดคล้องกับงานศึกษาของวัฒนา อิศรางกูร (2531)เรื่องการประกอบอาชีพส่วนตัวในสาขาเศรษฐกิจที่ไม่เป็นทางการหรือไม่เป็นระบบพบว่าบุคคลที่จะเข้าสู่อาชีพส่วนตัวจำเป็นต้องมีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพงานศึกษานี้เสนอแนวทางในการส่งเสริมการประกอบอาชีพส่วนตัวโดยให้เพิ่มทักษะและ

กระบวนการเรียนรู้ในการประกอบอาชีพส่วนตัวและในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 ได้ให้แนวคิดในการแก้ปัญหาความยากจนให้ประชาชนมีอาชีพ มีการทำงาน มีรายได้ ความยากจนก็จะลดจำนวนลง สิ่งที่คุณประกอบอาชีพส่วนตัวต้องการได้รับการช่วยเหลือ เรียงลำดับคือ การจัดสถานที่ให้ประกอบธุรกิจ ความช่วยเหลือด้านการเงิน ความต้องการด้านการแนะแนวอาชีพ จะเห็นว่า การประกอบอาชีพส่วนตัวเป็นอาชีพที่สามารถทำให้ประชาชนมีรายได้ในการช่วยเหลือตนเองและครอบครัวให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้เป็นการแก้ปัญหาความยากจนได้อีกทางหนึ่งโดยสนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชนได้มีอาชีพรู้จักทำมาหากิน ให้ความสะดวกในการประกอบอาชีพ การประกอบอาชีพส่วนตัวก่อให้เกิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจเชื่อมโยง เช่น กรณีการขายอาหาร จำเป็นต้องใช้วัตถุดิบหลายประเภทเพื่อนำไปใช้ทำการผลิตและการนำผลผลิตออกขาย และใช้ระบบสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา การขนส่ง การบรรจุหีบห่อและบริการอื่น ๆ ดังนั้นการประกอบอาชีพส่วนตัวก่อให้เกิดการขยายตัวของกิจกรรมเชื่อมโยงด้านต่างๆ ทั้งกิจกรรมเชื่อมโยงไปข้างหน้า (forward linkages) และกิจกรรมเชื่อมโยงไปข้างหลัง (backward linkages) การประกอบอาชีพส่วนตัวเป็นวิธีการได้มาซึ่งความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพประสบการณ์ที่เกิดจากการปฏิบัติจริงทำให้เกิดทักษะและความชำนาญงาน ถือว่าเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีความสำคัญในการพัฒนาประเทศ ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นว่าประชาชนพยายามที่จะช่วยเหลือตนเองโดยการจ้างงานให้ตนเอง และหาทางเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวต่อสู้กับปัญหาความยากจน เมื่อประชาชนกลุ่มนี้ได้ใช้ความพยายามในการต่อสู้กับปัญหาความยากจนในระดับหนึ่งแล้ว ภาครัฐและภาคประชาสังคมควรต้องพิจารณาและดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนให้ความช่วยเหลือโดยมีข้อเสนอแนะดังนี้

- 1.ด้านการให้ความช่วยเหลือด้านสถานที่ค้าขายโดยไม่ต้องเสียค่าเช่าที่เช่นจัดกิจกรรมถนนคนเดิน ตลาดนัดโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องขอเช่าที่จากเอกชนแล้วจัดสถานที่ให้ผู้ประกอบอาชีพส่วนตัวทำการค้าขายอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ผู้ประกอบอาชีพส่วนตัวสามารถนำสินค้ามาขายเพื่อก่อให้เกิดรายได้อย่างต่อเนื่อง
- 2.เนื่องจากมีหน่วยงานที่จัดฝึกอบรมวิชาชีพหลายแห่งเช่น ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกาญจนาภิเษก โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ประชาชนบางคนใช้คอมพิวเตอร์ไม่เป็นในการหาข่าวสาร ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเขตอุตสาหกรรมควรทำประชาสัมพันธ์ปายริมถนนอีกทางหนึ่งเพื่อให้ประชาชนที่สัญจรไปมาได้เห็นอย่างชัดเจนเพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร

3.หน่วยงานที่จัดฝึกอบรมควรถูกกำหนดกลุ่มเป้าหมายของผู้ที่สนใจเข้ารับการอบรมวิชาชีพ เช่น กลุ่มที่ต้องการจะเริ่มประกอบการ กลุ่มที่ประกอบการอยู่แล้ว

4.เนื่องจากมีหน่วยงานที่ทำกิจกรรมส่งเสริมการประกอบอาชีพส่วนตัว มีทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการส่งเสริม ควรต้องประสานงานกันในพื้นที่ของตนร่วมกันกำหนดบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบของหน่วยงานอย่างมีระบบและดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ผู้ประกอบการอาชีพส่วนตัวได้รับความช่วยเหลือทุกด้าน ตั้งแต่เริ่มดำเนินการ การดำเนินธุรกิจ และการขยายกิจการในลักษณะที่ครบวงจร

5.ภาคเอกชนควรมีบทบาทอย่างจริงจังและเป็นรูปธรรมโดยไม่หวังผลประโยชน์ ในการเร่งรัดพัฒนาการประกอบอาชีพส่วนตัว ซึ่งสามารถส่งเสริมการประกอบอาชีพส่วนตัวได้หลายมุม สามารถจัดกิจกรรมต่าง ๆ ได้ทันที

6.การจัดตั้งสถาบันการเงินในเขตชุมชนที่ไม่ใช่ธนาคารพาณิชย์ เพื่อทำหน้าที่ระดมเงินออมและให้กู้ยืมเงินเพื่อช่วยเหลือในการประกอบอาชีพส่วนตัว จะได้ลดบทบาทตลาดเงินนอกระบบ

7.บทบาทในเขตชุมชนเผยแพร่หลักคิดเรื่องการนำเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาใช้ในการดำเนินชีวิตเพื่อลดปัญหาความยากจนส่วนบุคคลได้

งานวิจัยที่ควรทำ

1. ศึกษาการมีส่วนร่วมระหว่างเขตชุมชนกับองค์กรภาครัฐในการแก้ปัญหาความยากจน
2. แนวทางการพึ่งตนเองของชุมชนด้านเศรษฐกิจเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต